

ЄВРОПЕЙСЬКА УГОДА ПРО ОСІБ,
ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОЦЕСІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ *

Страсбург, 5 березня 1996 року

European Treaty Series/161

---

* Неофіційний переклад з англійської мови Є.М.Вишневіського

Держави-члени Ради Європи, які підписали цю Угоду,

зважаючи на Конвенцію про захист прав і основних свобод людини, підписану в Римі 4 листопада 1950 року (далі "Конвенція"),

з огляду на Європейську угоду про осіб, що беруть участь у процесі Європейської комісії та Європейського суду з прав людини, підписану в Лондоні 6 травня 1969 року,

зважаючи на Протокол No. 11 до Конвенції, який передбачає перебудову контрольного механізму, створеного Конвенцією, підписаний у Страсбурзі 11 травня 1994 року (далі "Протокол No. 11 до Конвенції"), яким створюється постійний Європейський суд з прав людини (далі "Суд") замість Європейської комісії та Європейського суду з прав людини,

зважаючи у цьому зв'язку за доцільне для кращого здійснення цілей Конвенції, щоб за новою угодою, Європейською угодою про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини (далі "ця Угода"), особам, що беруть участь у процесі Суду надавались певні привілеї та імунітети,

погодилися про таке:

Стаття 1

1. До осіб, до яких застосовується ця Угода, належать:

- a) будь-які особи, що беруть участь у процесі, порушеному в Суді, як сторони процесу, їхні представники чи консультанти;
- b) свідки та експерти, викликані Судом, та інші особи, запрошені Головою Суду взяти участь у процесі.

2. Для цілей цієї Угоди термін ("Суд") включає комітети, палати, колегію Великої палати, Велику палату та суддів. Термін

"участь у процесі" включає також направлення повідомлень з метою подання скарги проти держави-учасниці Конвенції.

3. Якщо під час виконання Комітетом міністрів своїх функцій за пунктом 2 статті 46 Конвенції будь-яка особа, згадана у пункті 1 вище, викликається постати перед Комітетом міністрів або якщо їй пропонується подати йому письмові заяви, до такої особи застосовуються положення цієї Угоди.

Стаття 2

1. Особи, згадані у пункті 1 статті 1 цієї Угоди, користуються імунітетом від юридичного процесу стосовно усних або письмових заяв, зроблених у Суді чи до нього, або документів чи інших доказів, пред`явлених у Суді чи поданих до нього.

2. Цей імунітет не застосовується до повідомлення за межами Суду про будь-які такі заяви, документи чи докази, подані до Суду.

Стаття 3

1. Договірні Сторони поважають право осіб, згаданих у пункті 1 статті 1 цієї Угоди, на безперешкодне листування із Судом.

2. Стосовно затриманих осіб здійснення цього права, зокрема, передбачає, що:

- a) їхня кореспонденція відправляється та доставляється без надмірних затримок і без змін;
- b) до таких осіб не застосовуються дисциплінарні заходи у жодній формі на підставі будь-якого повідомлення, надісланого до Суду належними каналами;
- c) у зв`язку із будь-якою заявою до Суду чи будь-якою процедурою, яка може з неї впливати, такі особи

мають право листуватися та спілкуватися за межами чутності інших осіб з адвокатом, що має право виступати в судах країни, у якій їх затримано.

3. Держава не може втручатися у здійснення попередніх пунктів інакше ніж згідно із законом та у випадках, необхідних в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, для розкриття чи переслідування кримінального правопорушення або для захисту здоров'я людей.

Стаття 4

1. а) Договірні Сторони зобов'язуються не перешкоджати вільному пересуванню та подорожуванню осіб, згаданих у пункті 1 статті 1 цієї Угоди, з метою участі у процедурі Суду та повернення.

б) Їхнє пересування та подорожування не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, які передбачені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної чи громадської безпеки, для підтримання громадського порядку, з метою запобігання злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших людей.

2. а) У країнах транзиту та в країні, де відбувається процес, такі особи не можуть переслідуватися у кримінальному порядку чи затримуватися, або підлягати будь-якому іншому обмеженню їхньої особистої свободи у зв'язку із діями чи судимостями, які мали місце до початку подорожування.

б) Будь-яка Договірна Сторона під час підписання, ратифікації, прийняття чи затвердження цієї Угоди може заявити, що положення цього пункту не застосовуватимуться до її власних громадян. Така заява може бути відкликана у будь-який час шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

3. Договірні Сторони зобов'язуються приймати на свою територію будь-яку таку особу, яка повертається на неї, якщо вона розпочала своє подорожування з цієї території.

4. Застосування положень пунктів 1 і 2 цієї статті припиняється, якщо відповідна особа упродовж п'ятнадцяти днів підряд від дати, на яку її присутність Суду більше не потрібна, мала можливість повернутися до країни, з якої вона розпочала своє подорожування.

5. У разі будь-якої колізії між зобов'язаннями Договірної Сторони, що впливають з пункту 2 цієї статті, та зобов'язаннями, що впливають з будь-якої конвенції Ради Європи чи будь-якого договору про видачу правопорушників або іншого договору про надання взаємної допомоги у кримінальних справах, укладеного з іншими Договірними Сторонами, переважну силу мають положення пункту 2 цієї статті.

Стаття 5

1. Імунітети та привілеї надаються особам, згаданим у пункті 1 статті 1 цієї Угоди, тільки з метою забезпечення їм свободи слова та незалежності, необхідних для виконання ними їхніх функцій, завдань чи обов'язків або для здійснення їхніх прав стосовно Суду.

2. а) Скасувати повністю або частково імунітет, передбачений у пункті 1 статті 2 цієї Угоди, може тільки Суд; він не тільки має право, але й зобов'язаний скасувати імунітет у будь-якому випадку, коли, на його думку, такий імунітет може перешкоджати відправленню правосуддя і коли його повне або часткове скасування не зашкоджує цілі, визначеній у пункті 1 цієї статті.

б) Імунітет може бути скасований Судом або *ex officio*, або на прохання будь-якої Договірної Сторони чи будь-якої відповідної особи.

в) Рішення про скасування імунітету чи про відмову від скасування імунітету супроводжуються викладом причин.

3. Якщо Договірна Сторона підтверджує, що скасування імунітету, передбаченого у пункті 1 статті 2 цієї Угоди, необхідне для переслідування правопорушення, вчиненого проти національної безпеки, Суд скасовує імунітет в обсязі, визначеному у підтверджуючому документі.

4. У випадку виявлення факту, який міг за своїм характером мати вирішальний вплив і який на час прийняття рішення про відмову від скасування імунітету був невідомий подавцю прохання, останній може подати до Суду нове прохання.

Стаття 6

Ніщо в цій Угоді не може тлумачитись як таке, що обмежує або порушує будь-які із зобов'язань, що Договірні Сторони взяли на себе за Конвенцією чи протоколами до неї.

Стаття 7

1. Цю Угоду відкрито для підписання державами-членами Ради Європи, які можуть висловити свою згоду на обов'язковість для них Угоди шляхом:

- a) підписання без застереження щодо ратифікації, прийняття чи затвердження; або
- b) підписання з умовою ратифікації, прийняття чи затвердження з подальшою ратифікацією, прийняттям чи затвердженням.

2. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 8

1. Ця Угода набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення одномісячного періоду від дати, на яку

десять держав-членів Ради Європи висловлять свою згоду на обов'язковість для них Угоди відповідно до положень статті 7, якщо на цю дату Протокол No. 11 до Конвенції набере чинності, або у протилежному випадку - від дати набрання чинності Протоколом No. 11 до Конвенції.

2. Стосовно будь-якої держави-члена, яка висловлюватиме свою згоду на обов'язковість для неї Угоди після набрання нею чинності, ця Угода набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення одномісячного періоду від дати такого підписання чи здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 9

1. Будь-яка Договірنا Сторона під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття чи затвердження або у будь-який інший час після цього може заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Угоди на будь-яку територію (території), яка визначена у заяві та за міжнародні відносини якої вона несе відповідальність або від імені якої вона уповноважена брати зобов'язання.

2. Стосовно будь-якої території (територій), визначеної у заяві, зробленій на виконання пункту 1, ця Угода набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення одномісячного періоду від дати отримання заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена на виконання пункту 1, може стосовно будь-якої території, зазначеної у такій заяві, бути відкликана відповідно до процедури, визначеної для денонсації у статті 10 цієї Угоди.

Стаття 10

1. Ця Угода залишається чинною на невизначений строк.

2. Будь-яка Договірна Сторона у тому, що її стосується, може денонсувати цю Угоду шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

3. Така денонсація набирає чинності через шість місяців від дати отримання Генеральним секретарем такого повідомлення. Денонсація не звільняє відповідні Договірні Сторони від жодного зобов'язання, яке могло виникнути за цією Угодою стосовно будь-якої особи, згаданої у пункті 1 статті 1.

Стаття 11

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття чи затвердження;
- c) будь-яку дату набрання цією Угодою чинності відповідно до статей 8 і 9 цієї Угоди;
- d) будь-яку іншу дію, будь-яке повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Угоди.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Угоду.

Вчинено у Страсбурзі п'ятого дня березня місяця 1996 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Угоди кожній державі-члену Ради Європи.